

РЕШЕНИЕ

№ 15950

гр. София, 04.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 140 СЪСТАВ, в публично заседание на тринадесети септември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Й Г

при участието на секретаря С Р
като разглежда докладваното от Й Г Гражданско дело № 20221110165835 по описа за 2022 година

Производството е по реда на Част втора, Дял първи от ГПК.

Образувано е по искова молба на „Б“ ЕАД, ЕИК ххх, срещу „С“ ООД, ЕИК ххх, с която са предявени обективно кумулативно съединени положителни установителни иски с правно основание чл.415, ал.1 във вр. с чл.124, ал.1 от ГПК във вр. чл. 410, ал. 1 КЗ, във вр. чл. 327 ТЗ и чл. 86, ал. 1 ЗЗД за установяване дължимостта на вземанията, за които е издадена заповед за изпълнение по чл.410 от ГПК по ч.гр.д. №44105/2022г. по описа на СРС, 140 състав.

В исковата молба се твърди, че между ищеца като застраховател и „П“ ЕООД в качеството му на застрахован е сключен застрахователен договор №1132203413764280120/28.01.2020г. за застраховане на плащанията по договори за продажба срещу краткосрочен вътрешен търговски риск с период на валидност от 01.01.2020г. до 31.12.2020г. С допълнително споразумение №1/30.01.2020г. с период на валидност от 27.01.2020г. до 31.12.2020г. било осигурено застрахователно покритие по отношение на вземанията на застрахования към „С“ ЕООД, произтичащи от договори за продажба и възникнали в периода на валидност на застрахователния договор. Съгласно приложимите общи условия предмет на покритите рискове по сключения

договор за застраховане били „неплатежоспособност на длъжника“ и „забавяне на плащането“ от длъжника за извършени от застрахования доставки за период по-дълъг от „периода на изчакване“. С договора бил определен „период на изчакване“ от четири месеца, считано от датата на получаване от застрахователя на декларация за просрочено плащане и максимален размер на застрахователното обезщетение 85% от претендираната сума в рамките на определения за съответния длъжник кредитен лимит. С допълнително споразумение №1/30.01.2020г. към застрахователния договор за длъжника „С“ били определени кредитен лимит от 220 000 лева и максимален кредитен период за отложено плащане на доставките от 120 дни. В периода на застрахователно покритие ответното дружество закупило на отложено плащане от „П“ ООД стоки (хранителни стоки и суровини) на стойност от 40 805,25 лева с ДДС. Получаването на закупените стоки било удостоверено с подпис на купувача върху фактурите и с приемо-предавателни протоколи. Във всяка от фактурите изрично бил указан краен срок за отложено плащане. Доставките по фактурите били декларираны пред ищеца и за тях била начислена застрахователна премия, като по този начин вземанията по фактурите били застраховани. В срока за отложено плащане дължимите суми по фактурите не били платени от ответника, поради което на 11.05.2021г. застрахованият информирал застрахователя за допуснатата от страна на длъжника забава в плащанията. С изтичането на 4-месечния период на изчакване, на 11.09.2021г. настъпило застрахователно събитие „забавяне в плащането“ и застрахованият подал претенция за изплащане на застрахователно обезщетение, като приложил изискуемите документи. С плащания от м. октомври и м. ноември 2021г. в размер на 9774,06 лева длъжникът погасил част от задълженията си по процесните фактури, поради което ищецът изплатил застрахователно обезщетение в размер на 26376,51 лева, съставляващо 85% от непогасените вземания по фактурите. Сумата била платена по банкова сметка на застрахования на 23.11.2021г. С извършеното плащане ищецът встъпил в правата на застрахования до размера на платеното обезщетение и обичайните разноски, направени за неговото определяне и отправил до ответника покана за доброволно плащане в петдневен срок, но плащане не последвало в срока за доброволно изпълнение. Впоследствие ответникът платил част от дължимите суми по фактурите на застрахованото лице, което от своя страна

възстановило на застрахователя на 20.01.2022г. част от изплатеното застрахователно обезщетение в размер на 6062,39 лева, и останал неплатен остатък в размер на 20314,12 лева. Поради това ищецът подал заявление за издаване на заповед за изпълнение на парично задължение по чл.410 от ГПК срещу ответника за посочената сума, както и за мораторна лихва в размер на 1422,14 лева, като на 30.08.2022г. в негова полза била издадена заповед за изпълнение по ч.гр.д. №44105/2022г. по описа на СРС, 140 състав. В законоустановения срок длъжникът подал възражение срещу заповедта за изпълнение, поради което съдът указал на кредитора да предяви иск за установяване на вземанията си. С оглед изложеното ищецът моли съда да постанови решение, с което да се признае за установено, че ответникът му дължи претендираните суми, както и да бъде осъден да му заплати направените по делото разноски.

С последваща уточняваща молба ищецът посочва, че е уведомен от „П“ ЕООД за извършени от ответника плащания в периода от 26.09.2022г. до 08.12.2022г., поради което застрахованото лице възстановило на ищеца сумата в размер на 16566,47 лева. На 21.12.2022г. застрахованият уведомил застрахователя, че на 15.12.2022г. е постъпило ново плащане от длъжника, като в резултат на извършените плащания главното задължение на ответника към ищеца намаляло до 2923,15 лева, която сума се претендира от ищеца. Въпреки получената покана за доброволно плащане, ответникът продължил да плаща на първоначалния си кредитор, като плащанията били извършени след подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение, поради което претенцията за мораторна лихва се поддържа.

В срока по чл.131, ал.1 от ГПК е постъпил писмен отговор на исковата молба от ответника „С“ ООД, с който предявените искове се оспорват изцяло. Ответникът не оспорва, че между него и „П“ ЕООД са налице дългогодишни неформални търговски отношения, изразяващи се в сключването на многобройни сделки за продажби на стоки, плащането на цената по които почти без изключение е отложено. Между страните се установила практика плащането да се извършва частично, като въз основа на съпоставка на записванията в счетоводните книги на двете дружества, салдата да се уточняват периодично и при наличие на предпоставките за това да се извършват прихващания на насрещни вземания, включително тристранни с „П“ АД, с което дружество също имали отделни търговски отношения.

Сделките по процесните фактури били част от тези търговски отношения между „П“ ЕООД и „С“ ООД, но пълния размер на цената по тези фактури бил платен на продавача. Съществували спорове относно това задълженията по кои точно от множеството фактури е следвало да бъдат погасявани с извършваните многобройни частични плащания. Първоначалният кредитор в нито един момент не уведомил ответника, че по процесните сделки кредитор е вече застрахователят „БАЕЗ“ АД. Ответникът излага доводи, че за вземанията по същите фактури са предявени от „П“ ЕООД срещу ответника претенции, по които са образувани следните производства гр.д. №14596/2021г. на СРС, 79 състав, производството по което е прекратено поради пълното плащане на задълженията, и гр.д. №157/2022г. на СРС, 52 състав, което е висящо. Ответникът поддържа, че до получаване на препис от исковата молба, по която е образувано настоящото дело, не са му били предоставени доказателства във връзка със застрахователното правоотношение между ищеца и „П“ ЕООД, нито доказателства за изплащане на застрахователното правоотношение. Поради това ответникът продължил да плаща на доставчика си. „П“ ЕООД не уведомило „С“ ООД, че е получило застрахователно обезщетение по процесните фактури, както и, че по отношение на 85% от тях задълженията на купувача са закрити, като купувачът е задължен към застрахователя. Освен това от предприетите от „П“ ЕООД действия следвал категоричен и несъмнен извод, че дружеството продължава да претендира плащане по процесните фактури, видно от образуваните производства по горепосочените дела, както и от подписан тристранен споразумителен протокол от 20.10.2022г. След подписване на протокола дружеството изплатило на доставчика си задълженията по всички посочени в този протокол фактури, предмет и на настоящото производство, поради което към момента „С“ ООД няма задължения към „П“ ЕООД по фактури, издадени до края на 2020г. Поради това счита предявения иск за главница за неоснователен, тъй като задълженията добросъвестно били изплатени на доставчика като на известен и несъмнен кредитор и предвид липсата на уведомяване, че следва да се плаща на нов кредитор. Оспорва се и претенцията за мораторна лихва, както и искането за присъждане на разноски, като се излагат доводи, че отправената покана за доброволно плащане не е поставила ответника в забава, тъй като дружеството не е имало фактическо основание да счита, че задълженията му по процесните фактури не са към

доставчика, а към нов кредитор. Оспорва претенцията за мораторна лихва и по размер, като счита, че същата е неправилно определена, доколкото с извършените частични плащания главницата е намалявала. С оглед изложеното моли предявените искове да бъдат отхвърлени като неоснователни.

Постъпила е на 21.02.2023г. молба от ищеца, с която същият заявява, че е уведомен от застрахованото лице, че в периода от 22.12.2022г. до 23.01.2023г. ответникът е извършил плащания, с които е погасил изцяло задължението си по процесните фактури, като на застрахователя е възстановена и последната част от изплатеното застрахователно обезщетение, с което главното задължение на ответника към ищеца било погасено изцяло. Излагат се доводи, че предвид поведението на ответника, който дори след получаване на заповедта за изпълнение по чл.410 от ГПК продължава да плаща на първоначалния си кредитор, ответникът дължи претендираното обезщетение за забава, както и разноските по делото.

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, като взе предвид доводите на страните и прецени събраните по делото доказателства по реда на чл. 235 от ГПК, приема за установено следното:

Установява от събраните по делото доказателства, че между „П“ ЕООД и ищцовото дружество са сключени застрахователен договор №1132203413764280120 от 28.01.2020г. за застраховане на плащанията по договори за продажба срещу краткосрочен вътрешен търговски риск с период на валидност от 01.01.2020г. до 31.12.2020г., и допълнително споразумение №1/30.01.2020г. с период на валидност от 27.01.2020г. до 31.12.2020г., с което било осигурено застрахователно покритие по отношение на вземанията на застрахования към „С“ ЕООД, произтичащи от договори за продажба и възникнали в периода на валидност на застрахователния договор. Съгласно договора покрит застрахователен риск е „забавяне на плащането“ от длъжника за извършени от застрахования доставки за период по-дълъг от „периода на изчакване“, който е определен с договора на четири месеца. Установява се от събраните по делото доказателства също така, че по заведена претенция №140898/21.10.2021г. застрахователят е изплатил на застрахования застрахователно обезщетение в размер на 26,376,51 лева, представляващо 85% от стойността на непогасени вземания по фактури,

издадени от застрахования за извършени от него застраховани доставки. Не е спорно между страните по делото, че задълженията по фактурите не са заплатени от ответното дружество на кредитора „П“ ЕООД в установените срокове. Налице е неизпълнение от страна на ответника на договорно задължение, което неизпълнение представлява покрит риск по застрахователния договор, поради което с изплащане на застрахователно обезщетение ищецът е встъпил в правата на кредитора до размера на изплатеното застрахователно обезщетение. С определение от 16.06.2023г. е обявено за безспорно и ненуждаещо се от доказване между страните обстоятелството, че изплатеното от ищеца застрахователно обезщетение по процесните фактури му е възстановено в пълен размер от застрахованото лице „П“ ЕООД, поради което предявеният иск за установяване на вземането за главница следва да бъде отхвърлен като погасен чрез плащане в хода на процеса.

В случая спорно между страните по делото е дали се дължи на застрахователя мораторна лихва върху изплатеното застрахователно обезщетение. По отношение на този иск в тежест на ищеца е да докаже съществуването на главен дълг, изпадането на длъжника в забава и размера на вземането си. Първата предпоставка е установена в настоящото производство, като процесното вземане става изискуемо след покана, каквато е връчена на ответника на 26.11.2021г., видно от представената обратна разписка. Неоснователни са доводите на ответника, че не е знаел на кого да заплати задължението, тъй като застрахованият първоначален кредитор на ответника - „П“ ЕООД е продължил да претендира сумите по процесните фактури след изплащане на застрахователното обезщетение. Съгласно сключения застрахователен договор застрахователят е изплатил обезщетение в размер на 85% от стойността на непогасените вземания по фактурите, поради което е налице остатък за плащане по същите, дължим на първоначалния кредитор. Поради изложеното, съдът приема, че с изтичане на срока, посочен във връчената покана за плащане, ответникът е изпаднал в забава, и претенцията за мораторна лихва се явява основателна и доказана за посочения в исковата молба период, като с оглед правомощията си по чл.162 от ГПК съдът определя размера на същата чрез изчисление с лихвен калкулатор и намира, че следва да бъде уважена в пълен размер.

На основание чл.78, ал.1 във вр. с ал.8 от ГПК на ищеца следва да бъдат

присъдени разноси по делото в размер на 584,73 лева, както и разноси за заповедното производство в размер на 584,73 лева, като съдът приема, че доколкото плащането на главницата е извършено в хода на процеса, ответникът с поведението си е станал повод за завеждане на делото и следва да заплати на ищеца направените разноси в пълен размер.

По изложените мотиви, съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО по иск с правно основание чл.415, ал.1 във вр. с чл.124, ал.1 от ГПК във вр. с чл.86, ал.1 от ЗЗД предявен от „Б“ ЕАД, ЕИК xxx, с адрес на управление гр. xxx, срещу „С“ ООД, ЕИК xxx, със седалище и адрес на управление гр. xxx, че „С“ ООД дължи на „Б“ ЕАД сумата от 1422,14 лева, представляваща мораторна лихва за периода от 04.12.2021г. до 29.07.2022г., начислена върху главница в размер на 20314,12 лева – регресно вземане по изплатено застрахователно обезщетение по договор за застраховка №1132203413764280120 за застраховане на плащанията по договори за продажба срещу краткосрочен вътрешен търговски риск, заплатено на „П“ ЕООД за неизпълнение от страна на „С“ ООД на задълженията му по договор за продажба на стоки, съгласно фактури, издадени в периода от 14.12.2020г. до 30.12.2020г., за което вземане е издадена заповед за изпълнение на парично задължение по реда на чл.410 от ГПК по ч.гр.д. №44105/2022г. по описа на СРС, 140 състав.

ОТХВЪРЛЯ предявения от „Б“ ЕАД, ЕИК xxx, с адрес на управление гр. xxx, срещу „С“ ООД, ЕИК xxx, със седалище и адрес на управление гр. xxx, положителен установителен иск с правно основание чл.415, ал.1 във вр. с чл.124, ал.1 от ГПК във вр. чл. 410, ал. 1 КЗ, във вр. чл. 327 ТЗ за установяване дължимостта на вземането в размер на 20314,12 лева – регресно вземане по изплатено застрахователно обезщетение по договор за застраховка №1132203413764280120 за застраховане на плащанията по договори за продажба срещу краткосрочен вътрешен търговски риск, заплатено на „П“ ЕООД за неизпълнение от страна на „С“ ООД на задълженията му по договор за продажба на стоки, съгласно фактури, издадени в периода от 14.12.2020г. до 30.12.2020г., за което вземане е издадена заповед за изпълнение на парично задължение по реда на чл.410 от ГПК по ч.гр.д. №44105/2022г. по

описа на СРС, 140 състав, като погасен чрез плащане в хода на процеса.

ОСЪЖДА на основание чл.78, ал.1 от ГПК „С“ ООД, ЕИК xxx, със седалище и адрес на управление гр. xxx, да заплати на „Б“ ЕАД, ЕИК xxx, с адрес на управление гр. xxx, разноси по делото в размер на 584,73 лева, както и разноси за заповедното производство в размер на 584,73 лева.

След влизане в сила на решението заверен препис от същото да се приложи по ч.гр.д. №44105/2022г. по описа на СРС, 140 състав.

Решението подлежи на обжалване пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____